

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της Συμφωνίας υπό τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας σχετικά με τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Α. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, αποτελείται από τέσσερα (4) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Σύμφωνα με την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης που συνοδεύει το νομοσχέδιο, με την υπό κύρωση Συμφωνία «αντιμετωπίζεται η ανάγκη καλύτερης αντιμετώπισης του ζητήματος της διαχείρισης και της βιώσιμης χρήσης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας υπό το συνολικό παγκόσμιο καθεστώς της Συμβάσης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας του 1982, που κυρώθηκε με τον ν. 2321/1995 (Α' 136) (...)» (σελ. 119).

Με το άρθρο πρώτο κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος η Συμφωνία υπό τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας σχετικά με τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας, που υιοθετήθηκε στη Νέα Υόρκη, τη 19η Ιουνίου 2023.

Η υπό κύρωση Συμφωνία διαρθρώνεται σε δώδεκα (12) Μέρη και αποτελείται από το Προοίμιο, εβδομήντα έξι (76) άρθρα και δύο (2) Παραρτήματα.

Το Προοίμιο αιτιολογεί την αναγκαιότητα της σύναψης της Συμφωνίας, ορίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι η παρούσα συμφωνία, βάσει των διατάξεων της

Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, επιδιώκει την προστασία και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη έμφαση στην αντιμετώπιση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των ωκεάνιων οικοσυστημάτων λόγω της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης (συμπεριλαμβανομένων των πλαστικών) και της μη βιώσιμης εκμετάλλευσης.

Το Μέρος Ι, υπό τον τίτλο «Γενικές Διατάξεις», διαρθρώνεται σε οκτώ (8) άρθρα (άρθρα 1 έως 8). Με το άρθρο 1 τίθενται οι ορισμοί των όρων που χρησιμοποιούνται στη Συμφωνία. Με το άρθρο 2 καθορίζεται ο σκοπός της Συμφωνίας, ο οποίος συνοψίζεται στη διασφάλιση της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας. Με το άρθρο 3 ορίζονται οι περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας ως πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας. Με το άρθρο 4 εξαιρούνται από τις διατάξεις της Συμφωνίας τα πλοία τα οποία απολαύουν ασυλίας. Με το άρθρο 5 καθορίζεται η σχέση της υπό κύρωση Συμφωνίας με άλλα συναφή διεθνή κείμενα. Ειδικότερα, ορίζεται ότι καμία διάταξη της Συμφωνίας δεν θίγει τα δικαιώματα, τη δικαιοδοσία και τις υποχρεώσεις των Κρατών που απορρέουν από τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας. Με το άρθρο 6 τίθεται ρήτρα επιφύλαξης, σύμφωνα με την οποία καμία διάταξη της Συμφωνίας ή απόφαση των Οργάνων της δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί ως βάση για τη διεκδίκηση ή την απόρριψη κυριαρχίας, κυριαρχικών δικαιωμάτων, δικαιοδοσίας ή συναφών διεκδικήσεων. Με το άρθρο 7 καθορίζονται οι γενικές αρχές και προσεγγίσεις της Συμφωνίας, με τις οποίες καθοδηγούνται τα Μέρη, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της. Με το άρθρο 8 ρυθμίζεται το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των Μερών για την προώθηση των στόχων της Συμφωνίας.

Το Μέρος ΙΙ, υπό τον τίτλο «Θαλάσσιοι Γενετικοί Πόροι, Συμπεριλαμβανομένου του Δίκαιου και Ισότιμου Καταμερισμού Οφελών» διαρθρώνεται σε οκτώ (8) άρθρα (άρθρα 9 έως 16). Με το άρθρο 9 καθορίζονται οι στόχοι του παρόντος Μέρους που αφορούν, μεταξύ άλλων, στον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των θαλάσσιων γενετικών πόρων και των ψηφιακών πληροφοριών αλληλουχίας σχετικά με θαλάσσιους γενετικούς πόρους σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας. Με το άρθρο 10 τίθεται το τοπικό και χρονικό πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας, εξαιρούνται δε από αυτό η αλιεία και οι στρατιωτικές δραστηριότητες. Με το άρθρο 11 καθορίζεται ο τρόπος διεξαγωγής των δραστηριοτήτων που αφορούν τους θαλάσσιους γενετικούς πόρους σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας. Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι όλα τα Μέρη δύνανται να διεξάγουν τις δραστηριότητες που προβλέπει η Συμφωνία, χωρίς

να θίγουν την κυριαρχία, τα κυριαρχικά δικαιώματα ή τη δικαιοδοσία άλλων Κρατών. Με το άρθρο 12 ρυθμίζεται η διαδικασία γνωστοποίησης στον Μηχανισμό Ανταλλαγής Πληροφοριών δραστηριοτήτων που αφορούν τους θαλάσσιους γενετικούς πόρους και τις ψηφιακές πληροφορίες αλληλουχίας σχετικά με θαλάσσιους γενετικούς πόρους σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας. Με το άρθρο 13 προβλέπεται η υποχρέωση των Μερών να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα, ώστε να διασφαλισθεί η ελεύθερη πρόσβαση στις παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με τους θαλάσσιους γενετικούς πόρους σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας, τις οποίες κατέχουν Αυτόχθονες Λαοί και τοπικές κοινότητες. Με το άρθρο 14 ρυθμίζεται η διαδικασία δίκαιου και ισότιμου καταμερισμού οφελών που προκύπτουν από δραστηριότητες που αφορούν τους θαλάσσιους γενετικούς πόρους και τις ψηφιακές πληροφορίες αλληλουχίας σχετικά με θαλάσσιους γενετικούς πόρους σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας. Ειδικότερα, ρυθμίζεται ο τρόπος κατανομής των μη οικονομικών οφελών, ιδίως, μέσω της ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες που αφορούν τους θαλάσσιους γενετικούς πόρους. Επιπλέον, ρυθμίζεται ο τρόπος κατανομής και καταβολής των οικονομικών οφελών, μέσω του Ειδικού Ταμείου. Με το άρθρο 15 ρυθμίζονται η σύσταση, η σύνθεση και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Πρόσβασης και Καταμερισμού των Οφελών. Με το άρθρο 16 ρυθμίζεται η διαδικασία παρακολούθησης και διαφάνειας των δραστηριοτήτων που αφορούν τους θαλάσσιους γενετικούς πόρους και τις ψηφιακές πληροφορίες αλληλουχίας σχετικά με θαλάσσιους γενετικούς πόρους σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας. Προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η κοινοποίηση των σχετικών πληροφοριών στον Μηχανισμό Ανταλλαγής Πληροφοριών και η υποβολή περιοδικών εκθέσεων στην Επιτροπή Πρόσβασης και Καταμερισμού των Οφελών.

Το Μέρος III, υπό τον τίτλο «Μέτρα Όπως Περιοχικά Μέτρα Διαχείρισης, Συμπεριλαμβανομένων Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών», διαρθρώνεται σε δέκα (10) άρθρα (άρθρα 17 έως 26). Με το άρθρο 17 καθορίζονται οι στόχοι του παρόντος Μέρους της Συμφωνίας που αφορά, μεταξύ άλλων, στη θέσπιση περιοχικών μέτρων διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών. Με το άρθρο 18 ορίζονται οι περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας ως το πεδίο εφαρμογής των περιοχικών μέτρων διαχείρισης που προβλέπονται στο παρόν Μέρος. Με το άρθρο 19 ρυθμίζεται το πλαίσιο υποβολής προτάσεων σχετικά με τη θέσπιση περιοχικών μέτρων διαχείρισης από τα Μέρη στη Γραμματεία. Με το άρθρο 20 ρυθμίζεται η διαδικασία δημοσιοποίησης και προκαταρκτικής εξέτασης των προτάσεων σχετικά με τη θέσπιση περιοχικών μέτρων διαχείρισης από τη Γραμματεία και το Επιστημονικό και Τεχνικό Όργανο. Με το άρθρο 21 ρυθμίζεται

η διαδικασία αξιολόγησης διαβούλευσης και αξιολόγησης των προτάσεων σχετικά με τη θέσπιση περιοχικών μέτρων διαχείρισης, ώστε να διασφαλισθούν η διαφάνεια, η συμπερίληψη και η ελεύθερη πρόσβαση όλων των Μερών. Με το άρθρο 22 ρυθμίζεται η διαδικασία θέσπισης περιοχικών μέτρων διαχείρισης από τη Διάσκεψη των Μερών, έχοντας λάβει υπόψιν τα επιστημονικά στοιχεία που κατετέθηκαν κατά την περίοδο διαβούλευσης και τις συστάσεις του Επιστημονικού και Τεχνικού Οργάνου. Με το άρθρο 23 τίθεται ως κανόνας λήψεως αποφάσεων για τη θέσπιση περιοχικών μέτρων διαχείρισης η ομοφωνία (consensus) και ρυθμίζεται η διαδικασία σε περίπτωση που δεν καταστεί εφικτή η ομοφωνία. Με το άρθρο 24 προβλέπεται η διαδικασία λήψεως μέτρων σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, όπως, λόγου χάριν, σε περίπτωση φυσικής ή ανθρωπογενούς καταστροφής. Με το άρθρο 25 ρυθμίζεται ο τρόπος εφαρμογής των περιοχικών μέτρων διαχείρισης. Προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση των Μερών να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις των Οργάνων της Συμφωνίας, η δυνατότητά τους να λαμβάνουν αυστηρότερα μέτρα προστασίας, και η μη επιβάρυνση των μικρών αναπτυσσόμενων νησιωτικών Κρατών ή των λιγότερων αναπτυγμένων χωρών από την εφαρμογή των μέτρων. Με το άρθρο 26 ρυθμίζεται η διαδικασία παρακολούθησης και επανεξέτασης της αποτελεσματικότητας των περιοχικών μέτρων διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών.

Το Μέρος IV, υπό τον τίτλο «Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων», διαρθρώνεται σε δεκατρία (13) άρθρα (άρθρα 27 έως 39). Με το άρθρο 27 καθορίζονται οι στόχοι του παρόντος Μέρους της Συμφωνίας ως προς την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας. Με το άρθρο 28 θεσπίζεται η υποχρέωση των Μερών να εκτιμούν τις δυνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας υπό τη δικαιοδοσία ή τον έλεγχό τους. Με το άρθρο 29 ρυθμίζεται η σχέση μεταξύ των διαδικασιών εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως αυτές προβλέπονται από τη Συμφωνία και άλλα διεθνή κείμενα. Με το άρθρο 30 τίθεται η υποχρέωση των Μερών να διεξάγουν προέλεγχο με σκοπό την εκτίμηση του αν οι δραστηριότητές τους σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας ενδέχεται να έχουν περισσότερο από μία ήσσονος σημασίας ή παροδικής επίπτωσης στο θαλάσσιο περιβάλλον. Προς τούτο, προβλέπεται μία λίστα κριτηρίων που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη διάρκεια και την τοποθεσία της δραστηριότητας, και το είδος και την τεχνολογία που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή της. Με το άρθρο 31 καθορίζονται οι υποχρεώσεις των Μερών, ώστε να διασφαλισθεί η ορθή διενέργεια εκτίμησης περιβαλλοντικών επι-

πτώσεων σε τέσσερα (4) επί μέρους στάδια της διαδικασίας: τον προέλεγχο, τον προσδιορισμό του πεδίου, την εκτίμηση επιπτώσεων και την αξιολόγηση, και, τέλος, την πρόληψη, τον μετριασμό και τη διαχείριση δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων. Με το άρθρο 32 ρυθμίζεται η διαδικασία για την έγκαιρη δημοσιοποίηση και διαβούλευση προγραμματισμένων δραστηριοτήτων σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας. Η διάταξη αποσκοπεί στη διασφάλιση της συμμετοχής όλων των Κρατών και, ιδίως, εκείνων που δυνητικά επηρεάζονται περισσότερο, συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων Κρατών και των Κρατών που ασκούν στην περιοχή ανθρώπινες δραστηριότητες. Με το άρθρο 33 ρυθμίζεται η διαδικασία σύνταξης και δημοσιοποίησης των εκθέσεων περιβαλλοντικών εκτιμήσεων από τα Μέρη και τα αρμόδια όργανα. Με το άρθρο 34 ορίζεται ως αρμόδιο για τη λήψη απόφασης, σχετικά με την έγκριση μίας προγραμματισμένης δραστηριότητας, το Κράτος που είναι υπεύθυνο για τη δραστηριότητα αυτή. Με το άρθρο 35 προβλέπεται η υποχρέωση των Μερών που διενεργούν δραστηριότητες να επιτηρούν τις περιβαλλοντικές και τυχόν συναφείς επιπτώσεις, όπως οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές επιπτώσεις, και επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία. Με το άρθρο 36 θεσπίζεται η υποχρέωση των Μερών να υποβάλουν εκθέσεις σχετικά με τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους, οι οποίες δημοσιοποιούνται, μεταξύ άλλων, μέσω του Μηχανισμού Ανταλλαγής Πληροφοριών και αξιολογούνται από το Επιστημονικό και Τεχνικό Όργανο. Με το άρθρο 37, τα Μέρη υποχρεούνται να επανεξετάζουν τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους και την απόφασή τους για την έγκριση μίας δραστηριότητας, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι αυτές επιφέρουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις, εξαιτίας της μη ορθής εκτίμησής τους κατά την αρχική εξέταση ή της μη τήρησης των όρων έγκρισης της δραστηριότητας. Με το άρθρο 38 ρυθμίζεται ο τρόπος κατάρτισης προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών από το Επιστημονικό και Τεχνικό Όργανο σχετικά με τις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Με το άρθρο 39, τα Μέρη και η Διάσκεψη των Μερών δύνανται να διενεργούν στρατηγικές περιβαλλοντικές εκτίμησης για σχέδια και προγράμματα που αφορούν δραστηριότητες σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας.

Το Μέρος V, υπό τον τίτλο «Ανάπτυξη Ικανοτήτων και Μεταφορά Θαλάσσιας Τεχνολογίας», διαρθρώνεται σε επτά (7) άρθρα (άρθρα 40 έως 46). Με το άρθρο 40 ορίζονται οι στόχοι του παρόντος Μέρους της Συμφωνίας σχετικά με την ανάπτυξη της θαλάσσιας επιστημονικής και τεχνολογικής ικανότητας, και τη διασφάλιση της πρόσβασης, ιδίως, των αναπτυσσόμενων ή λιγότερο αναπτυγμένων Κρατών Μερών σε αυτή. Με το άρθρο 41 θεσπίζεται το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των Μερών για την ανάπτυξη ικανότη-

των και τη μεταφορά θαλάσσιας τεχνολογίας. Με το άρθρο 42 ρυθμίζεται η υποχρέωση των Κρατών να εξασφαλίζουν, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων τους, την ανάπτυξη ικανοτήτων για τα αναπτυσσόμενα Κράτη Μέρη, μεταξύ άλλων, μέσω της παροχής σχετικών πόρων. Με το άρθρο 43 προβλέπονται περαιτέρω ρυθμίσεις σχετικά με την ανάπτυξη ικανοτήτων και τη μεταφορά θαλάσσιας τεχνολογίας, σύμφωνα με δίκαιους και τους πλέον ευνοϊκούς όρους. Με το άρθρο 44 παρατίθεται μία ενδεικτική λίστα τύπων ανάπτυξης ικανοτήτων και μεταφοράς θαλάσσιας τεχνολογίας που δύνανται να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, στήριξη για τη δημιουργία ή την ενίσχυση των ανθρώπινων, επιστημονικών, τεχνολογικών, οργανωτικών και θεσμικών δυνατοτήτων, και δυνατοτήτων οικονομικής διαχείρισης. Με το άρθρο 45 ρυθμίζεται η διαδικασία παρακολούθησης και επανεξέτασης των δραστηριοτήτων ανάπτυξης ικανοτήτων και μεταφοράς θαλάσσιας τεχνολογίας από την Επιτροπή Ανάπτυξης Ικανοτήτων και Μεταφοράς Θαλάσσιας Τεχνολογίας. Με το άρθρο 46 συνιστάται η Επιτροπή Ανάπτυξης Ικανοτήτων και Μεταφοράς Θαλάσσιας Τεχνολογίας και ορίζονται η σύνθεση και οι αρμοδιότητές της. Το Μέρος VI, υπό τον τίτλο «Θεσμικές Ρυθμίσεις», διαρθρώνεται σε πέντε (5) άρθρα (άρθρα 47 έως 51). Με το άρθρο 47 συνιστάται η Διάσκεψη των Μερών, η οποία καθίσταται αρμόδια για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής της Συμφωνίας, και ορίζονται η λειτουργία και οι επί μέρους αρμοδιότητές της. Με το άρθρο 48 ρυθμίζεται η διαδικασία λήψης αποφάσεων και η διεξαγωγή των συνόδων της Διάσκεψης των Μερών βάσει της αρχής της διαφάνειας. Με το άρθρο 49 συνιστάται το Επιστημονικό και Τεχνικό Όργανο, το οποίο επιφορτίζεται με την παροχή επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών στη Διάσκεψη των Μερών, και ορίζονται η σύνθεση και οι επί μέρους αρμοδιότητές του. Με το άρθρο 50 συνιστάται η Γραμματεία, η οποία θα στηρίζει το έργο της Διάσκεψης των Μερών, και ορίζεται η σύνθεσή της. Μέχρι την έναρξη των εργασιών της Γραμματείας, εκτελεί τα καθήκοντά της ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, μέσω της Διεύθυνσης Θαλασσίων Υποθέσεων και Δικαίου της Θάλασσας του Γραφείου Νομικών Υποθέσεων της Γραμματείας των Ηνωμένων Εθνών. Με το άρθρο 51 συνιστάται ο Μηχανισμός Ανταλλαγής Πληροφοριών που αποτελείται, κατά κύριο λόγο, από μία πλατφόρμα ανοικτής πρόσβασης και επιτρέπει στα Μέρη, μεταξύ άλλων, να έχουν πρόσβαση, να παρέχουν και να δημοσιοποιούν πληροφορίες σχετικά με δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο της Συμφωνίας.

Το Μέρος VII, υπό τον τίτλο «Χρηματοδοτικοί Πόροι και Μηχανισμός», αποτελείται από το άρθρο 52. Με το εν λόγω άρθρο ρυθμίζεται η χρηματοδότηση των Οργάνων που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της Συμφωνίας και θε-

σπίζεται μηχανισμός για την παροχή επαρκών, προσβάσιμων, νέων και πρόσθετων χρηματοδοτικών πόρων. Ο μηχανισμός περιλαμβάνει το Ταμείο Εθελοντικών Συνεισφορών, που συνιστάται από τη Διάσκεψη των Μερών, το Ειδικό Ταμείο και το Παγκόσμιο Καταπιστευματικό Ταμείο για το Περιβάλλον.

Το Μέρος VIII, υπό τον τίτλο «Εφαρμογή και Συμμόρφωση», διαρθρώνεται σε τρία (3) άρθρα (άρθρα 53 έως 55). Με το άρθρο 53 προβλέπεται η υποχρέωση των Μερών να λαμβάνουν τα, κατά περίπτωση, αναγκαία νομοθετικά, διοικητικά μέτρα ή μέτρα πολιτικής για να διασφαλίσουν την εφαρμογή της Συμφωνίας. Με το άρθρο 54 προβλέπεται η υποχρέωση των Μερών να υποβάλλουν περιοδικές εκθέσεις στη Διάσκεψη των Μερών με τα μέτρα συμμόρφωσης προς τη Συμφωνία. Με το άρθρο 55 συνιστάται η Επιτροπή Εφαρμογής και Συμμόρφωσης για τη διευκόλυνση και την εξέταση της εφαρμογής της Συμφωνίας, και για την προώθηση της συμμόρφωσης με τις διατάξεις της. Περαιτέρω, ορίζονται η σύνθεση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες της.

Το Μέρος IX, υπό τον τίτλο «Επίλυση Διαφορών», διαρθρώνεται σε έξι (6) άρθρα (άρθρα 56-61). Με το άρθρο 56 προβλέπεται η υποχρέωση των Μερών να συνεργάζονται προς αποφυγή των μεταξύ τους διαφορών. Με το άρθρο 57 θεσπίζεται η υποχρέωση επίλυσης των διαφορών μεταξύ των Μερών που αφορούν στην ερμηνεία και εφαρμογή της Συμφωνίας με ειρηνικά μέσα. Με το άρθρο 58 δίνεται η δυνατότητα στα Μέρη να επιλέξουν όποιο ειρηνικό μέσο επίλυσης διαφορών επιθυμούν. Με το άρθρο 59 προβλέπεται η σύσταση ειδικής επιτροπής εμπειρογνομόνων από τα Μέρη, σε περίπτωση κατά την οποία η διαφορά αφορά σε ζητήματα τεχνικής φύσεως. Με το άρθρο 60 ορίζεται το Μέρος XV της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας ως το πλαίσιο επίλυσης των διαφορών. Επιπλέον, προβλέπεται να χρησιμοποιείται το εν λόγω Μέρος και για την επίλυση διαφορών στις οποίες εμπλέκονται και μη συμβαλλόμενα Μέρη. Με το άρθρο 61 προβλέπεται ότι, όταν εκκρεμεί η επίλυση διαφοράς, τα εμπλεκόμενα Μέρη οφείλουν να ασκούν κάθε προσπάθεια προκειμένου να συνάψουν προσωρινές διευθετήσεις πρακτικής φύσεως. Το Μέρος X, υπό τον τίτλο «Μη Συμβαλλόμενα Μέρη στην Παρούσα Συμφωνία», αποτελείται από το άρθρο 62, σύμφωνα με το οποίο τα Μέρη υποχρεούνται να ενθαρρύνουν τα μη συμβαλλόμενα Μέρη στη Συμφωνία να καταστούν Μέρη της και να υιοθετήσουν νόμους και κανονισμούς σύμφωνους με τις διατάξεις της.

Το Μέρος XI, υπό τον τίτλο «Καλή Πίστη και Κατάχρηση Δικαιώματος», αποτελείται από το άρθρο 63, σύμφωνα με το οποίο τα Κράτη δεσμεύονται να εκπληρώνουν με καλή πίστη τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν κατ' εφαρ-

μογήν της Συμφωνίας και να ασκούν τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από αυτήν κατά τρόπο που δεν αποτελεί κατάχρηση δικαιώματος.

Το Μέρος XII, υπό τον τίτλο «Τελικές Διατάξεις», διαρθρώνεται σε δεκατρία (13) άρθρα (άρθρα 64 έως 76). Με το άρθρο 64 κατοχυρώνεται το δικαίωμα μίας ψήφου κάθε Μέρους και προβλέπεται, υπό περιπτώσεις, το δικαίωμα ψήφου των οργανισμών περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, που είναι Μέρη στη Συμφωνία. Με το άρθρο 65, η Συμφωνία καθίσταται ανοικτή προς υπογραφή από όλα τα Μέρη έως τις 20 Σεπτεμβρίου 2025. Με το άρθρο 66, η Συμφωνία υποβάλλεται προς επικύρωση, έγκριση ή αποδοχή από όλα τα Κράτη και από τους οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία η Συμφωνία παύει να είναι πλέον ανοικτή προς υπογραφή. Τα όργανα επικύρωσης, έγκρισης, αποδοχής και προσχώρησης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Με το άρθρο 67 ρυθμίζεται ο καταμερισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των οργανισμών περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης και των Κρατών Μελών τους όσον αφορά τα θέματα που διέπονται από τη Συμφωνία, και ορίζεται η απαγόρευση ταυτόχρονης άσκησης αρμοδιοτήτων. Με το άρθρο 68 προβλέπεται η θέση της Συμφωνίας σε ισχύ 120 ημέρες μετά την ημερομηνία κατάθεσης του εξηκοστού οργάνου επικύρωσης, έγκρισης, αποδοχής ή προσχώρησης. Με το άρθρο 69 παρέχεται η δυνατότητα προσωρινής εφαρμογής της Συμφωνίας από Μέρος που το επιθυμεί, υπό προϋποθέσεις. Με το άρθρο 70 απαγορεύονται οι επιφυλάξεις και οι εξαιρέσεις από τη Συμφωνία, εκτός αν αυτό επιτρέπεται ρητά από τα άρθρα της Συμφωνίας. Με το άρθρο 71 επιτρέπονται οι διακηρύξεις ή δηλώσεις από τα Μέρη, κατά την υπογραφή, επικύρωση, έγκριση ή αποδοχή της Συμφωνίας, ή κατά την προσχώρηση σε αυτήν, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την εναρμόνιση των νόμων και κανονισμών τους με τις διατάξεις της Συμφωνίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι διακηρύξεις ή δηλώσεις αυτές δεν αποσκοπούν στον αποκλεισμό ή στην τροποποίηση της νομικής ισχύος των διατάξεων της παρούσας Συμφωνίας. Με το άρθρο 72 ρυθμίζεται η διαδικασία τροποποίησης της Συμφωνίας, για την οποία απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των δύο τρίτων του αριθμού των Μερών. Με το άρθρο 73 αναγνωρίζεται το δικαίωμα των Μερών να καταγγείλουν τη Συμφωνία, με γραπτή γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Με το άρθρο 74 ορίζεται ότι τα Παραρτήματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Συμφωνίας και ρυθμίζεται η διαδικασία τροποποίησής τους. Με το άρθρο 75 ορίζεται ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ως ο θεματοφύλακας της Συμφωνίας και κάθε σχετικών με αυτή τροποποιήσεων ή αναθεωρήσεων. Με το άρθρο 76 ορίζεται ότι τα κείμενα της Συμφωνίας στην αραβική, κινεζική, αγγλική, γαλλική,

ρωσική και ισπανική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά.

Με το Παράρτημα Ι παρατίθεται μία ενδεικτική λίστα κριτηρίων για τον προσδιορισμό θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών.

Με το Παράρτημα ΙΙ παρατίθενται ενδεικτικά τύποι ανάπτυξης ικανοτήτων και μεταφοράς θαλάσσιας τεχνολογίας.

Με το άρθρο δεύτερο τίθενται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις και προβλέπεται ότι, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και των, κατά περίπτωση, συναρμόδιων Υπουργών, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην υλοποίηση της Συμφωνίας, την εφαρμογή των αποφάσεων της Διάσκεψης των Μερών και την έγκριση τροποποιήσεων της Συμφωνίας.

Με το άρθρο τρίτο κατατίθεται η δήλωση εξαίρεσης της Ελλάδας από την αναδρομική ισχύ της Συμφωνίας σχετικά με θαλάσσιους γενετικούς πόρους και τις πληροφορίες ψηφιακής αλληλουχίας σχετικά με θαλάσσιους γενετικούς πόρους σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας, που συλλέχθηκαν ή παράχθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας, δυνάμει του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 10 της Συμφωνίας.

Με το άρθρο τέταρτο ορίζεται ότι η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και της Συμφωνίας που κυρώνεται, από την πλήρωση των προϋποθέσεων της παρ. 1 του άρθρου της 68.

Β. Οι συμβατικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου δηλώνονται στο Σύνταγμα με σειρά όρων («διεθνείς συμβάσεις» (άρθρο 28 παρ. 1), «συνθήκη ή συμφωνία» (άρθρο 28 παρ. 2), «διεθνείς συνθήκες» (άρθρο 36 παρ. 4)). Η ορολογική αυτή πολυμορφία οφείλεται σε έλλειψη συντακτικού συντονισμού, και όχι σε οποιαδήποτε νομοτεχνική ανάγκη (βλ. Κ. Ιωάννου σε Ιωάννου – Οικονομίδη – Ροζάκη – Φατούρου, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο – Σχέσεις Διεθνούς και Εσωτερικού Δικαίου, 1990, σελ. 163).

Το Σύνταγμα κατοχυρώνει τη διττή λειτουργία του κυρωτικού νόμου, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί υπό το κράτος των προηγούμενων Συνταγμάτων από τη θεωρία, τη νομοθετική πρακτική και τη νομολογία, η οποία συνίσταται στο ότι με την ψήφιση του κυρωτικού νόμου, αφενός, γίνεται αποδοχή του περιεχομένου της συνθήκης και παρέχεται συγκατάθεση προς επικύρωσή της στο αρμόδιο όργανο της εκτελεστικής εξουσίας και, αφετέρου, εντάσσεται η συνθήκη στο εσωτερικό δίκαιο και επιτάσσεται η εκτέλεσή της από τα όργανα του κράτους (βλ., ενδεικτικά, Εμμ. Ρούκουνα, Σύνταγμα και Διεθνές Δίκαιο, σε Η επίδρασις του Συντάγματος του 1975 επί του ιδιωτικού και επί του δημοσίου δικαίου, 1976, σελ. 91, Αγγ. Γιοκαρη, Η πρακτική των δικαιοδοτικών οργάνων στην εφαρμογή του διεθνούς δικαίου, 2001, σελ.

83, Κ. Οικονομίδη, σε Ιωάννου – Οικονομίδη – Ροζάκη – Φατούρου, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο – Θεωρία των πηγών, παρ. 44. Βλ., όμως, και Κ. Ιωάννου, όπ. π., σελ. 163 επ. και 168 επ., κατά τον οποίο ο κυρωτικός νόμος δεν αποτελεί ταυτόχρονα και εξουσιοδότηση ή συγκατάθεση για την επικύρωση).

Η διαδικασία της κύρωσης των διεθνών συνθηκών ή συμβάσεων ρυθμίζεται από το άρθρο 112 του Κανονισμού της Βουλής (ΚτΒ). Η ψήφιση των σχετικών κυρωτικών νομοσχεδίων (ή προτάσεων νόμων) γίνεται με τη διαδικασία του άρθρου 108 του ΚτΒ, χωρίς συζήτηση ή μετά από περιορισμένη συζήτηση, με εξαίρεση τα νομοσχέδια που αφορούν στην κύρωση συμβάσεων σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28 παρ. 2 και 3 του Συντάγματος. Οι κυρωτικοί νόμοι περιέχουν δύο κατηγοριών διατάξεις: α) τις κυρωτικές, οι οποίες περιλαμβάνουν την κυρωτική ρήτρα και το κείμενο της συνθήκης, καθώς και διατάξεις των οποίων το περιεχόμενο αντιστοιχεί στο περιεχόμενο δηλώσεων που η συνθήκη επιτρέπει ή επιβάλλει να συνοδεύουν την υπογραφή, την επικύρωση ή την έγκρισή της, ή τυχόν επιτρεπόμενες επιφυλάξεις και β) τις κοινές νομοθετικές, με τις οποίες ρυθμίζονται ζητήματα εφαρμογής των διατάξεων της σύμβασης στην εσωτερική έννομη τάξη ή προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις αυτές. Κοινές νομοθετικές θεωρούνται και εκείνες που ρυθμίζουν την έναρξη της ουσιαστικής ισχύος του κυρωτικού νόμου.

Γ. Ειδικές Παρατηρήσεις Επί της Υπό Κύρωση Συμφωνίας

1. Περιοχές Πέραν της Εθνικής Δικαιοδοσίας

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 της υπό κύρωση Συμφωνίας, οι «περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας» ορίζονται ως οι περιοχές της ανοιχτής θάλασσας και της Περιοχής (του διεθνούς βυθού). Ειδικότερα, κατά το διεθνές δίκαιο, οι εν λόγω περιοχές περιλαμβάνουν όλες τις θαλάσσιες περιοχές πέραν των εξωτερικών ορίων των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών (ΑΟΖ) των παράκτιων Κρατών, οι οποίες υπάγονται στο καθεστώς της ανοιχτής θάλασσας, και τις περιοχές του θαλάσσιου βυθού πέραν των εξωτερικών ορίων της υφαλοκρηπίδας των παράκτιων Κρατών, οι οποίες υπάγονται στο καθεστώς της Περιοχής (νοείται ο διεθνής βυθός). Το εύρος της ΑΟΖ εκτείνεται μέχρι 200 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσης από τις οποίες μετράται το εύρος της χωρικής θάλασσας (βλ. άρθρο 57 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας). Η υφαλοκρηπίδα ενός παράκτιου κράτους αποτελείται από τον θαλάσσιο βυθό και το υπέδαφός του που εκτείνονται πέραν της χωρικής του θάλασσας καθ' όλη την έκταση της φυσικής προέκτασης του χερσαίου εδάφους του μέχρι του εξωτερικού ορίου του υφαλοπλαισίου ή σε μια απόσταση 200 ναυτικών μιλίων από τις γραμμές βάσης από τις οποίες

μετράται το πλάτος της χωρικής θάλασσας (βλ. άρθρο 76 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας). Το κριτήριο των 200 ναυτικών μιλίων για την υφαλοκρηπίδα έχει καθιερωθεί ως κανόνας εθνικού διεθνούς δικαίου (βλ. Απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, Λιβύη/Μάλτα, 1985, Χ. Ροζάκης, Οι Ελληνοτουρκικές Σχέσεις και το Δίκαιο της Θάλασσας, 2021, σελ. 24 επ.). Σε εξαιρετικές περιστάσεις, όπου η γεωμορφολογία του βυθού εμποδίζει την εκμετάλλευσή του από το παράκτιο Κράτος, το τελευταίο δικαιούται να ζητήσει από την Επιτροπή για τα Εξωτερικά Όρια της Υφαλοκρηπίδας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών την επέκταση της υφαλοκρηπίδας του πέραν των 200 ναυτικών μιλίων, όχι, όμως, πέραν των 350 ναυτικών μιλίων (βλ. άρθρο 76 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας). Για την υποβολή τέτοιου αιτήματος, το Κράτος οφείλει να παράσχει λεπτομερείς τεχνικές και επιστημονικές πληροφορίες στην Επιτροπή για τα Εξωτερικά Όρια της Υφαλοκρηπίδας.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες η γεωγραφία μίας περιοχής εμποδίζει τη διεκδίκηση του μέγιστου εύρους των εξωτερικών ορίων ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας, εξαιτίας της μικρής γεωγραφικής απόστασης μεταξύ των όμορων ή απέναντι παράκτιων Κρατών, τα εν λόγω Κράτη υποχρεούνται να προβούν, πρώτον, σε συμφωνία οριοθέτησης ((βλ., για παράδειγμα, τις Συμφωνίες Οριοθέτησης της Ελλάδας με την Ιταλία στις 9 Ιουνίου 2020 (ν. 4716/2020 Α' 163) και με την Αίγυπτο στις 6 Αυγούστου 2020 (ν. 4717/2020 Α' 164) και, δεύτερον, σε κήρυξη ΑΟΖ με πράξη εσωτερικού δικαίου (βλ. για παράδειγμα, το άρθρο 2 του ν. 4717/2020 Α' 164 και το Π.Δ. 33/2025 Α' 59).

2. Νομικό Καθεστώς των Περιοχών Πέραν της Εθνικής Δικαιοδοσίας

Η ανοιχτή θάλασσα είναι ελεύθερη για όλα τα Κράτη, παράκτια ή άνευ ακτών, προορίζεται για ειρηνικούς σκοπούς και δεν υπάγεται στην κυριαρχία κανενός Κράτους (βλ. άρθρα 87-89 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας). Η ελευθερία αυτή, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει την ελευθερία ναυσιπλοΐας, τοποθέτησης καλωδίων και σωληναγωγών, και εγκατάστασης τεχνητών νήσων. Επιπλέον, όλα τα Κράτη απολαύουν της ελευθερίας της αλιείας στην ανοιχτή θάλασσα (βλ. άρθρο 116 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας). Οι δραστηριότητες αυτές ενέχουν σημαντικούς κινδύνους για το θαλάσσιο περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα, λόγου χάριν, εξαιτίας πετρελαιοκηλίδων ή της υπερεκμετάλλευσης των αλιευτικών αποθεμάτων. Η Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας προβλέπει ρητά την υποχρέωση των Κρατών να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και τη διατήρηση των ζώντων πόρων της ανοιχτής θάλασσας (βλ. άρθρα 116-120 και 217 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας). Ωστόσο, σε όλες τις περιπτώσεις, έλεγχος σε πλοία που δραστηριοποιούνται στην ανοι-

χτή θάλασσα μπορεί να ασκηθεί μόνο από το Κράτος Σημαίας (βλ. άρθρα 90-94 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας). Αυτή η ρύθμιση δημιουργεί σημαντικά κενά στην αποτελεσματική προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, καθώς η εφαρμογή των κανονισμών εξαρτάται από την ικανότητα ή τη βούληση του Κράτους Σημαίας να διασφαλίσει τη συμμόρφωση των πλοίων που φέρουν τη σημαία του με τους διεθνείς κανονισμούς για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, δημιουργώντας σημαντικά κενά στην άσκηση αποτελεσματικών ελέγχων (βλ. Σ. Γαλάνη, σε Στέλιου Περράκη, Τετράδια Διεθνούς Δικαίου και Διεθνούς Πολιτικής, 2023, σελ. 132). Κατά τα ανωτέρω, η σημασία της υπό κύρωση Συμφωνίας είναι, μεταξύ άλλων, ότι παρέχει τη δυνατότητα στα μέρη να λαμβάνουν περιοχικά μέτρα διαχείρισης και των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών.

Η Περιοχή και οι πόροι της είναι κοινή κληρονομία της ανθρωπότητας και, ως εκ τούτου, δεν υπόκειται σε εθνική κυριαρχία (βλ. άρθρα 136-137 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας, Κ. Ιωάννου – Α. Στρατή, Δίκαιο της Θάλασσας, 2013, σελ. 247 επ.). Η έρευνα και η εκμετάλλευση των πόρων της Περιοχής επιτρέπεται αποκλειστικά προς όφελος όλων των Κρατών, και μόνο σύμφωνα με τους κανονισμούς, τις διαδικασίες και τις αποφάσεις της Αρχής, του ειδικού οργάνου που έχει επιφορτισθεί με τη διαχείριση της Περιοχής (βλ. Μέρος XI της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας). Στην Περιοχή εντοπίζονται στρατηγικής σημασίας κοιτάσματα, όπως οι πολυμεταλλικοί κόμβοι (μαγγάνιο, νικέλιο, χαλκός, κοβάλτιο), σπάνιες γαίες, και άλλα κρίσιμα μέταλλα, τα οποία έχουν εφαρμογές στην ιατρική και τη φαρμακολογία, την αεροδιαστημική βιομηχανία, σε αυτοβιομηχανίες και σε τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας (βλ. Γ. Τσάλτα σε Τσάλτα – Κλάδη-Ευσταθοπούλου, Το Διεθνές Καθεστώς των Θαλασσών και των Ωκεανών, 2003, σελ. 54 επ). Ωστόσο, πέραν κάποιων μεμονωμένων δοκιμαστικών εξορύξεων που έχουν, παγκοσμίως, πραγματοποιηθεί στην Περιοχή (τον διεθνή βυθό), η εμπορική εκμετάλλευση των πόρων της δεν έχει μέχρι σήμερα καταστεί εφικτή, εξαιτίας του υψηλού οικονομικού κόστους και των σημαντικών τεχνολογικών δυσκολιών που εμπλέκονται στη διαδικασία εξαγωγής τους.

3. Θαλάσσιοι Γενετικοί Πόροι

Εξίσου σημαντική όσο και δυσχερής είναι η εκμετάλλευση των θαλάσσιων γενετικών πόρων. Σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 1 της υπό κύρωση Συμφωνίας, ως «θαλάσσιος γενετικός πόρος» νοείται «κάθε υλικό θαλάσσιας φυτικής, ζωικής, μικροβιακής ή άλλης προέλευσης που περιέχει λειτουργικές μονάδες κληρονομικότητας πραγματικής ή δυνητικής αξίας». Η μοναδική γενετική πληροφορία που φέρουν οι εν λόγω πόροι μπορεί να αξιοποιηθεί στην ιατρική, τη φαρμακευτική και τη βιοτεχνολογία. Η μελέτη

των θαλάσσιων γενετικών πόρων κρίνεται ιδιαίτερως σημαντική τόσο για την καλύτερη κατανόηση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και την εξέλιξή της, όσο και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ωστόσο, οι θαλάσσιοι γενετικοί πόροι εντοπίζονται κυρίως σε μεγάλα βάθη. Υπολογίζεται ότι περίπου το 90% της θαλάσσιας βιοποικιλότητας των βαθύνων υδάτων παραμένει ανεξερευνήτο (βλ. Α. Στρατή, σε Στέλιου Περράκη, Τετράδια Διεθνούς Δικαίου και Διεθνούς Πολιτικής, 2023, σελ. 84).

Η αλόγιστη εκμετάλλευση των θαλάσσιων γενετικών πόρων ενέχει σημαντικούς κινδύνους για το θαλάσσιο περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα. Ωστόσο, η Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας δεν προβλέπει ρητά το καθεστώς έρευνας και εκμετάλλευσης των θαλάσσιων γενετικών πόρων. Μολονότι η Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας θεσπίζει υποχρέωση των Κρατών να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων, με την παρακολούθηση των κινδύνων και των επιπτώσεων της ρύπανσης, καθώς και τη δημοσίευση περιοδικών εκθέσεων, οι υποχρεώσεις αυτές παραμένουν γενικές και χρήζουν περαιτέρω διευκρίνισης (βλ. άρθρα 194 και 204-206 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας). Σε αυτό το πλαίσιο, η υπό κύρωση Συμφωνία αποσκοπεί στο να καλύψει αυτό το νομικό κενό. Βασικά εργαλεία για την επίτευξη των στόχων της αποτελούν, μεταξύ άλλων, η δημιουργία των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών και η διεξαγωγή εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Κατά την εκτίμηση του Διεθνούς Δικαστηρίου για το Δίκαιο της Θάλασσας, τα ανωτέρω εργαλεία είναι καθοριστικής σημασίας για τη βελτίωση της συμμόρφωσης των Κρατών με την υποχρέωσή τους να προστατεύουν και να διατηρούν το θαλάσσιο περιβάλλον και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής εν γένει (βλ. Γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου για το Δίκαιο της Θάλασσας για την Κλιματική Αλλαγή και το Διεθνές Δίκαιο, 21 Μαΐου 2024, παρ. 366, 440).

4. Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με την κύρωση της εν λόγω Συμφωνίας, η Ελλάδα συμμορφώνεται με την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την επικύρωση της Συμφωνίας τόσο από την Ένωση όσο και από τα Κράτη Μέλη προ της συνόδου των Ηνωμένων Εθνών για τους ωκεανούς τον Ιούνιο του 2025 (Απόφαση 7577/24, 19 Μαρτίου 2024). Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει επιλέξει την εξαίρεση της Ένωσης από την αναδρομική ισχύ του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 10 της υπό κύρωση Συμφωνίας. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις της υπό κύρωση Συμφωνίας «εφαρμόζονται, καθόσον αφορά την Ένωση, αποκλειστικά σε σχέση με δραστηριότητες που αφορούν τους θαλάσσιους γενετικούς πόρους και τις πληροφορίες ψηφιακής αλλη-

λουχίας σχετικά με θαλάσσιους πόρους σε περιοχές εκτός εθνικής δικαιοδοσίας που συλλέχθηκαν και παράχθηκαν μετά [από] την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας για την Ένωση» (Απόφαση 7607/24, 14 Μαρτίου 2024). Την ίδια εξαίρεση έχει υιοθετήσει και η Ελλάδα με το άρθρο τρίτο του παρόντος.

II. Παρατηρήσεις επί του άρθρου δεύτερου

Με το παρόν άρθρο τίθενται οι απαιτούμενες εξουσιοδοτικές διατάξεις. Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας θα ήταν, ενδεχομένως, ορθότερο να γίνεται αναφορά στους «κατά περίπτωση συναρμόδιους Υπουργούς» αντί για τους «κατά περίπτωση αρμόδιους Υπουργούς» στις τρεις παραγράφους της διάταξης. Επίσης, για λόγους συντακτικής και νοηματικής αρτιότητας, θα ήταν ενδεχομένως, ορθότερο να τεθεί κόμμα μετά από την αναφορά στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και πριν και μετά από την αναφορά στους κατά περίπτωση συναρμόδιους Υπουργούς στις τρεις παραγράφους της διάταξης.

Αθήνα, 7 Μαΐου 2025

Η εισηγήτρια
Σοφία Γαλάνη
Επιστημονική Συνεργάτις
Επίκουρη Καθηγήτρια
του Παντείου Πανεπιστημίου

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
τ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών